

Актор Віталій Салій.

«Рудий, чесний, закоханий»

Те, що не пояснюється словами

Вікторія Ільків

Віталій Салій (н. 1985) – український актор театру і кіно. У шкільні роки безтурботно проводив час у веселих компаніях, захоплювався панк-культурою і навіть носив на голові зелений ірокез. Вибір професії зробив лише після підготовчих курсів з акторської майстерності в Національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, на які, до речі, пішов просто за компанію. Хоча, ні – були деякий час роздуми про долю військовослужбовця, адже по чоловічій лінії у його родині всі військові. Проте відчуті всі переваги і недоліки солдатського життя він зміг лише на знімальному майданчику («Офіцерські дружини», «Смерть шпигунам (Прихований ворог)», «Ангели війни», «1941») та на сцені Київського театру драми і комедії на лівому березі Дніпра («Граємо Чонкіна», «Сірано де Бержерак»).

Віталій Салій. Фото – Віталій Котенок

В силу свого підліткового віку я шукав зону волі, певної незалежності. На підготовчих курсах я зрозумів, що театр – це те місце, де є більше комфорту і свободи, ніж у моменти розпивання портвейну на Великій Житомирській. Психофізичні тренажі поглинули мене з головою: цікаво було перевтілюватися в різні образи і таким чином пізнавати самого себе, свої нові можливості, працювати з енергіями. Для мене це була така собі магія, коли дорослі люди, як, наприклад, наш викладач Богдан Дмитрович Струтинський (художній керівник Київського театру оперети. – В. І.) у класичному чоловічому костюмі та з ароматом Giorgio Armani ходив на руках з виряченими очима, демонструючи надскладні акторські техніки. Збоку це, звісно, виглядало трохи божевільним, але так притягувало й манило, що мені захотілося стати поруч з такими людьми, щоб творити таке ж «безумство».

Вже протягом навчання я зрозумів, що, коли починаєш серйозно й поглиблено працювати в цій сфері, то магії вже не так багато залишається. Більше схоже на відому приказку про коня на весіллі: «голова у квітах, а зад у милі». І показувати цю святкову красу «голову», яку бачить глядач, не так легко. Це величезна щоденна психологічна і фізична праця. Якщо її добре виконано, то в кінці можлива поява цієї магії, чогось третього – того, що не пояснюється словами. Тоді з'являється відчуття неймовірного задоволення – кайфу, заради якого і хочеться зосередитися на цій професії.

У талановитих режисерів щоразу нові методи

Високопрофесійну школу акторської майстерності Віталій Салій опанував, навчаючись на курсі у провідного майстра сцени, художнього керівника Театру драми і комедії на лівому березі Едуарда Марковича Митницького. Після університету актора офіційно запросили до цього театру, де він і досі продовжує працювати. Відшліфувати свій

талант до високого рівня «звучання» йому пощастило з такими провідними постановниками, як Дмитро Богомазов, Олексій Лісовець, Едуард Митницький, Андрій Білоус, Тамара Трунова, Катерина Степанкова та інші. Роботу з режисером Салій вважає дуже важливою, бо це саме та людина, за словами актора, перед якою хочеться або не хочеться відкриватися, у якомусь сенсі навіть сповідатися. Віталій переконаний, якщо між виконавцем і постановником є розуміння та довіра, то це просто розкіш – «неймовірно щастя разом працювати, шукати й творити». Будь-який талановитий режисер має свої особливості в роботі, ба навіть кожна вистава того ж режисера має свої відмінності. Ось, наприклад, Олексій Лісовець приходить на першу репетицію із зошитом, у якому вже виписана готова вистава: всі режисерські, музичні та художні вирішення, мізансцени, всі характери і поведінка героїв. Постановку він уже як режисер придумав і в голові не раз її прокрутив, тому партитура прописана «від і до». Моє завданням як виконавця – потрапити у його «схему», тобто зрозуміти і відтворити придуману ним історію, доповнюючи своїми знахідками. Дмитро Богомазов діє за протилежним принципом, він відштовхується від акторських пошуків і пропозицій. Для Андрія Білоуса важливим є чуттєвий ряд героїв і самої вистави. Едуард Митницький діє за принципом класичної школи психологічного театру, тому репетиції починаються і проходять через тонкий чіткий аналіз біографії та історії кожного персонажа. Цікаво працює над постановкою і Тамара Трунова: вона вміє по-чоловічому чітко вести і тримати під контролем саму сюжетну історію, при цьому залишатися як жінка чутливою в асоціаціях і символах; часто пропонує нестандартні вирішення. Це хіба у режисерів-ремісників все відбувається за «протопаною стежиною», а у талановитих режисерів щоразу нові методи, нові відкриття.

Віталій Салій у виставі «Веселощі сердечні, або Кепка з карасями» за Ю. Ковалем. Режисер Дмитро Богомазов. Київський театр драми і комедії на лівому березі Дніпра. Фото – Євген Чекалін

Кожна роль – це новий пошук

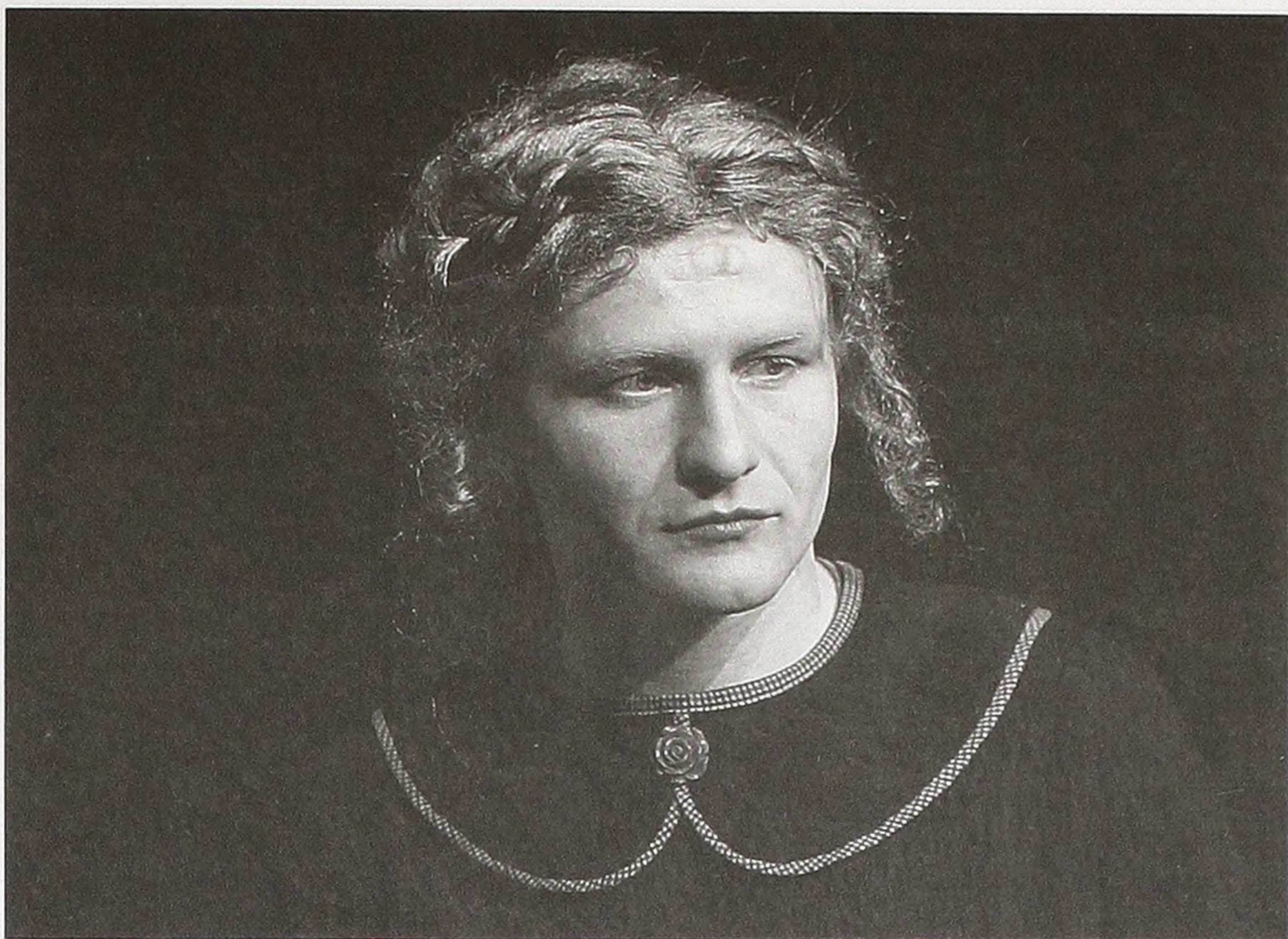
2014 року в актора був перший творчий ювілей – 10 років роботи в улюбленому театрі, де йому вдалося зіграти у двадцяти постановках. Найбільш знакові ролі створено за останніх п'ять років: потішного й задушевного солдата Івана Чонкіна («Граємо Чонкіна»), сільського демона-Казанову – Ліолу («Куди подме вітер...»), безсоромного мудрого слугу Сганареля («Дон Жуан, або Уроки зваблення»), курйозну й відважну бабусечку Бернадетту («Дві дамочки у бік півночі»), містичних, брутальних і гострих на язик – Ярмаркового зазивалу і Дурника Карла («Карнавал плоті»), манірного дивака Відоплясова («Опіскін. Фома!»). Завдяки двом останнім актор потрапив до номінації «за кращу чоловічу роль другого плану» Київської Пекторалі.

Прослідковується тенденція режисерів запрошувати Салія на ролі комічного плану – диваків, скоморохів-балагурів, дурників-простаків і спокусників. Окрім того, Віталій майже кожну свою роль намагається проїняти потойбічною загадковістю, манливою таємничістю, а місцями просто-таки відвертим демонізмом. Проте, незважаючи на вже дещо «забетоноване» амплуа Арлекіна, не так давно Дмитро Богомазов побачив у нього хист створити серйозного ліричного героя. Він запросив Салія на головну роль – Автора у виставі «Веселощі сердечні, або Кепка з карасями» (постановка – лауреат у номінації «Краща драматична вистава», Київська Пектораль 2014 року). Це безхитрісна комедія про будні забутого Богом села, до якого на деякий час потрапляє герой Салія. Глядач до кольок у животі сміється над усіма дивакуватими персонажами вистави і очікує, що Автор у виконанні Віталія теж от-от «підє в танок» і почне видавати комічні трюки та викрутаси. Однак

актор стримано і вправно тримає протягом усього дійства задану тему ностальгії, самотності й поетичної туги. Він відкрився для своїх шанувальників у новому образі – мандрівного філософа романтичного складу душі.

Кожна роль – це новий пошук. Якщо літературний матеріал хороший, наприклад, це класика, то я відштовхуюсь від автора, від його змалювання персонажу. Якщо драматург не виписує чітко героя, тоді доводиться вже з режисером шукати певні точки творення ролі. Часто доводиться працювати інтуїтивно. Головне – завжди і повсякчас бути уважним і чуйним: уявно «насаджувати» на себе нового персонажа, точніше «садити» його поруч з собою і цілодобово «прокручувати», при цьому не забуваєш спостерігати за зовнішнім світом, людьми, ситуаціями і знаходити спільні точки перетину. Будь-яка думка, сказане кимось слово, що-небудь мимохідь прочитане може зробити величезний профів у пошуку сутності героя, спрямувати на точний вектор.

А ще вважаю, що лівова частка твого успіху залежить від партнера: і режисер, і п'єса важливі, але хороший талановитий чутливий колега – це більше 50% успіху. Мені дуже пощастило, адже у Театрі драми і комедії працюють чудові актори, серед яких найбільш комфортно працювати з Лесею Самаєвою, Адою Роговцевою, Олександром Кобзарем, Андрієм Самініним, Ахтемом Сєтаблаєвим, Володимиром Горянським та Михайлом Кукуюком. Окрім того, акторська професія досить складна: постійна конкуренція, велике фізичне й емоційне навантаження, необхідно весь час перебувати у творчому процесі (репетиції у театрі, зйомки, перегляди фільмів, вистав, читання книг), а також, як кажуть, «на вістрі часу» – цікавитися всіма новинами і відкриттями у світі, якщо є можливість, бути очевидцем яскравих подій. Адже парадокс акторської професії полягає в тому, що ти зіграв сьогодні виставу, однак не можеш усім продемонструвати свій результат, як, наприклад, скульптор свою роботу. На осно-

Віталій Салій – Бернадетта у виставі «Дві дамочки у бік півночі» за П. Ноттом. Режисер Тамара Трунова. Київський театр драми і комедії на лівому березі Дніпра. Фото – Євген Чекалін

ві таких роздумів деколи виникає певна тривога, страх, особливо коли потрапляєш у середовище людей, зовсім не пов'язаних з мистецтвом: тобі щоразу потрібно доводити те, ким ти є і чому ти присвятив своє життя. Це змушує триматися у професійному тонусі.

Робота в кіно

Прізвисько «Рудий» міцно закріпилося за Віталієм Салієм. Проте йому дуже поталанило з вихованням, адже свій сонячний колір волосся його навчили з дитинства сприймати позитивно, як плюс – свою особливість та перевагу. А далі актор відчув ту перевагу у професії, особливо в кіно, де типаж Рудого є певним «трендом». Затребуваність на українському та російському кіноринку (особливо це стосується серіалів) у Віталія просто грандіозна: з його участю знято вже понад 50 стрічок. Солдат, розвідник, хуліган, злодій, міліціонер, сутенер, режисер, фотограф, музикант, учитель танців, таксист, кур'єр, ресторанний менеджер, клоун у цирку і... це не весь перелік зіграних В. Салієм різнопланових і різножанрових ролей. У хорошому сенсі складається враження, що сучасний фільм чи серіал без рудого героя просто втрачає свою візуальну і жанрову цінність. Серед найвідоміших серіалів – «Клан ювелірів», «Жіночий лікар», «Повернення Мухтара», «Леся+Рома», «Доярка з Хацапетівки», «Маршрут милосердя», фільми – «Старики-полковники», «1941», «Акула», «Ангели війни», «Смерть шпигунам. (Прихований ворог)», «Офіцерські дружини». За роль офіціанта Степана з сіткому «Ластівчине гніздо» Кирила Кашлікова та Олександра Тіменка Салія було відзначено в номінації «актор телевізійного фільму/серіалу (чоловіча роль другого плану)» національної телевізійної премії України «Телетріумф». Окрім того,

актор знявся у двох спільних з Україною зарубіжних проектах: драмі Джорджа Джесела «Маленька танцівниця» (Сербія, Україна, Чорногорія) та чотирисерійному воєнному фільмі Едуарда Пальмова «Смерть шпигунам. (Прихований ворог)».

Робота в одному з останніх проектів – 20-серійному фільмі Дмитра Петруня «Офіцерські дружини» – найцікавіша і вельми знакова в кінотворчості актора. Віталій зіграв розвідника Савельєва в окупованому гітлерівцями місті під час Другої світової війни. Як зауважив сам Салій, його герой це такий собі «хижак, який внутрішньо себе пожирає», або ж, мов фенікс, самоспалюється через зраду коханої жінки. Герой просто скаженіє від люті через невзаємну любов і, майже по-звірячому, здійснює самосуд над «зрадницею» Батьківщини. В очах глядача він покутує свій гріх, коли рятує маленьку дитину, що залишилася після смерті коханої. Салій у ролі Савельєва – наче дволиккий Янус: у ньому борються любов і ненависть, тваринні інстинкти і щирі почуття, патріотичні й особисті інтереси. Ця роль стала доленосною і в особистому житті актора: на зйомках він зустрів свою майбутню дружину – Анну Ареф'єву (до речі, теж руденьку), котра і зіграла згадану вище «зрадницю».

Своєрідний загадковий ритуал. Плани на майбутнє

Нині Віталій Салій знімається у трьох проектах: детективному бойовику «Політ білої стріли» Олексія Шикіна та Олександра Строева, воєнно-історичній драмі «За законами воєнного часу» Максима Мехеди та мелодрамі «Не зарікайся» Дмитра Гольдмана та Сергія Кравця. Актор зізнається, що із задоволенням попрацював би ще з режисерами Дмитром Петрунем, Анатолієм Матешком, а також йому цікаво було б зустрітися на знімальному майданчику

Віталій Салій у виставі «Веселощі сердечні, або Кепка з карасями»

з такими режисерами, як Олесь Санін, Сергій Соловйов, Оксана Байрак та багатьма іншими. Він відчуває потенціал зіграти в кіно чи на сцені шекспірівських Гамлета, Макбета і Яго, булгаковських Воланда і Поліграфа Шарикова, серед історичних осіб – Івана Грозного, Калігулу та Івана Мазепу, а також не менш відомих – Фауста (Й. В. Гете), Квазімодо (В. Гюго), Шерлока Холмса (А. Конана Дойла) та Остапа Бендера (І. Ільфа та Є. Петрова).

Після одруження вже другий рік Віталій живе і працює на два міста – Київ і Санкт-Петербург (місто дружини). Керівництво Київського театру драми і комедії пішло назустріч акторові, і всі вистави з його участю ставить поруч, щоб він зміг приїхати, відіграти і знову повернутися до сім'ї. Окрім того, наприкінці минулого сезону в нього відбулася перша театральна прем'єра за кордоном: у Санкт-Петербурзькому театрі «Приют комедіанта». У виставі «Весілля Фігаро» Василя Сеніна він зіграв самого Фігаро (дружина Анна Арєф'єва – Сюзанну). Актор переконаний, що театр необхідний нашим сучасникам, тим людям, які хочуть не просто жити в ногу з часом, а розвиватися на всіх рівнях – фізичному, соціальному, духовному та інтелектуальному.

Вважаю, що театр має дуже багато пластів, функцій і завдань, від класичного двовимірного – відпочити і побачити видовище, що теж важливо, до просвітницького, яке відкриває свідомість. Загалом – це такий своєрідний загадковий ритуал, генетично закладений у потреби людини, котра бачить певне дійство і наче стає реальним свідком подій, залишається один на один із порушеною проблемою, ситуацією, її співучасником. Переконаний, що засобом театру, людина нарешті може залишитися наодинці з собою: забути про навколишній світ, ближніх, своє життя і, за допомогою побаченого, що транслюють-передають їй творці вистави, а також своїх думок та асоціа-

цій, душевно долучитися до певних вищих духовних матерій, поспікуватися з всесвітом, із Богом.

Особисте

Віталію Салію виповнилося 30 років, і загалом він задоволений прожитим етапом, хоча вважає, що «можна було б набагато більше зробити». Серед життєвих пріоритетів на першому місці в нього сім'я, а далі вже – робота в театрі та кіно, тому те, що він знайшов свою другу половинку вважає одним із найголовніших досягнень. У спілкуванні – простий, відкритий, життєрадісний, срудований, не припорошений пилом «зіркової хвороби», хоча його неофіційно відносять до десятка кращих молодих акторів Києва. І хоча з екранів телевізорів та зі сцени ми здебільшого його бачимо веселуном і хуліганом, у житті, зізнається актор, він зовсім інший.

Чесно кажучи, я просто в компанії повсякчас такий позитивний і веселий, а от наодинці буваю досить похмурим і безрадісним, навіть депресії у мене трапляються. Очевидно секрет мого оптимізму в тому, що я намагаюся зустрічатися з тими людьми, які викликають у мене приємні емоції. При знайомстві завжди прагну налаштуватися на хвилю позитиву. Я з тих людей, котрі вважають, що не мають права перекладати свій сум на інших.

«Рудий. Чесний. Закоханий». Так коротко і лаконічно назвою дитячого фільму Леоніда Нечаєва можна охарактеризувати сьогоденного Віталія Салія (і навіть знайти точки перетину між його життям та сюжетом казки). У його творчості і в особистому житті нині відкрилися, як кажуть, нові горизонти, тому дуже цікаво, як надалі складеться доля цього актора, адже Віталій завдяки своїй молодості перебуває ще біля підніжжя мистецького Парнасу. Ми бажаємо йому, щоб Музи і сама Доля й надалі щиро йому всміхалися.